

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

فیش منبر

بهار خودسازی

↓ کانال فیش منبرموضوعی در ایتا ↓

<https://eita.com/fishemenbar>

عرضه در سایت طلبه یار = <http://www.talabeyar.ir>

با فرا رسیدن ماه پر برکت رجب، بهار خودسازی آغاز می شود. در فرهنگ مؤمنان پارسا و اهل سلوک و معرفت، ماه رجب از فرصت های ارزشمند و ایام گرانقدری است که نسیم رحمت الهی بیش از روزهای معمولی می وزد و باران رحمت الهی بیش از دیگر ایام بر جهان هستی می بارد.

به قول محدث قمی قدس سره: «بدانکه این ماه و ماه شعبان و ماه رمضان در شرافت تمام اند، و روایت بسیار در فضیلت آن ها وارد شده، بلکه از حضرت رسول صلی الله علیه و آله روایت شده که رجب ماه بزرگ خداست و ماهی در حرمت و فضیلت به آن نمی رسد.»

در ارزیابی و قدرشناسی از ماه ها در روایات دو نگاه وجود دارد:

گاهی ماه رجب را «ماه خدا»، ماه شعبان را «ماه رسالت»، و ماه رمضان را «ماه امت» نامیده اند و گاهی برعکس، ماه رجب را «ماه ولایت و امامت» و ماه شعبان را «ماه نبوت» و ماه رمضان را «ماه خداوند» معرفی کرده اند. این دو گونه روایات مولود دو نگاه و دو زاویه دید است.

اسوه عارفان و مجاهدان روزگار ما امام خمینی قدس سره پیوند و ارتباط این سه موضوع را در آداب الصلاة چنین آورده است:

«شیخ عارف شاه آبادی رحمه الله می فرمودند که شهادت به ولایت در شهادت به رسالت منطوی است، زیرا که ولایت باطن رسالت است و نویسنده گوید: که در شهادت به الوهیت، شهادتین، منطوی است جمعا و در شهادت به رسالت، آن دو شهادت نیز منطوی است، چنانچه در شهادت به ولایت آن دو شهادت دیگر منطوی است والحمد لله اولاً و آخراً»^(۱).

از امام کاظم علیه السلام چنین بازگو شده است:

«رجب نهر فی الجنة، اشد بیاضاً من اللبن واحلی من العسل، من صام یوماً من رجب سقاه الله عزوجل من ذلك النهر»^(۲)؛ رجب نام نهری در بهشت است که از شیر سفیدتر و از عسل شیرین تر است. هر کس یک روز از [ماه] رجب را روزه بگیرد، خدای عزوجل از آن نهر به او آب دهد.»

امام صادق علیه السلام از پدران خویش نقل می کند که علی علیه السلام خوش داشت انسان خود را چهار شب در سال برای عبادت فارغ سازد؛ اولین شب ماه رجب، شب عید قربان، شب عید فطر و شب نیمه شعبان.^(۳)

اهمیت ماه عظیم رجب به حدی است که علامه مجلسی رحمه الله در فضیلت آن ماه و روزه آن بیش از چهل حدیث در جلد نود و چهارم بحار الانوار آورده و با عبارات گوناگون، عظمت، فضیلت، قداست و عنایات خاص الهی را در این ماه یاد آور شده است.

ماه رجب بهترین فرصت برای تقویت ایمان و پارسایی است.

ماه رجب، ماه دعا و نیایش، ماه خودسازی، ماه نماز و استغفار و آمرزش، ماه زیارت و دیدار اولیای الهی، ماه تهذیب اخلاق و رفتار، ماه پاکی جسم و جان، ماه ذکر توحید و تسبیح و تحمید، ماه بیعت و صلوات بر پیامبر و خاندان پاک او، ماه اعتکاف و حضور صادقانه در مسجد جامع، ماه روزه داری و احسان و نیکوکاری، ماه تهجد و شب زنده داری، ماه عمره گذاری و زیارت مرقد شریف نبوی صلی الله علیه و آله، ماه زیارت امیر المؤمنین و سید الشهداء علیهما السلام، و حضور در بارگاه قدسی امام رضا علیه السلام است .

ماه رجب ماه خداست، زیرا بشریت قله های قرب الهی را فتح می کند . ماه پیامبر و پیامبری است، زیرا آخرین سفیر خدا در ۲۷ رجب برانگیخته شده است . ماه ولایت است، زیرا دو و یا سه تن از امامان معصوم علیهم السلام در این ماه تولد یافته اند .

امام صادق علیه السلام از پیامبر گرامی صلی الله علیه و آله چنین نقل کرده است :

« رجب شهر الاستغفار لامتی، اکثروا فیه الاستغفار، فانه غفور رحیم وشعبان شهری، استکثروا فی رجب من قول استغفر الله وسلوا الله الاقالة والتوبة فیما مضی والعصمة فیما بقی من آجالکم وسمی شهر رجب شهر الله الاصب لان الرحمة علی امتی تصب صبا فیه ؛^(۴) ماه رجب ماه آمرزش خواهی امت من است، در آن زیاد استغفار کنید که خداوند بخشنده و مهربان است و شعبان ماه من است . در ماه رجب زیاد «استغفر الله» بگوئید و از خدا نسبت به گذشته بازگشت و قبول توبه را بخواهید و نسبت به آینده زندگی درخواست مصونیت از گناه کنید . ماه رجب را «شهر الله الاصب» می نامند، زیرا در آن، رحمت بیکران الهی بر امت من فرو می ریزد .»

نقش خودسازی

مشکلات امروز بشریت، مولود کمبود معنویت و اخلاق و فرهنگ و پیامد ضعف عقیده و اخلاق و اندیشه است . توسعه تکنیک و صنعت، گسترش دانش های طبیعی و تجربی و افزایش ابزارهای رفاه، بدون ایمان و عدالت و اخلاق انبیاپی دردهای بشریت را درمان نمی کند . امروز بشریت بر کرات آسمانی گام نهاده و دریا و فضا و اعماق زمین را فتح کرده است، ولی هنوز در بند خشم و شهوت و کینه و جهل و غرور خویش به شدت گرفتار است . امروز بشریت به دلیل توسعه قدرت و صنعت، بیش از هر روزگار دیگر به ایمان و تقوا نیاز دارد .

بیش از آنکه انسان ها و کشورها را «جهانی» کنیم، باید جهان «انسانی» و «ایمانی» بسازیم . بیش از آنکه به توسعه گفت و گو بیاندیشیم، باید به صداقت در گفت و گو فکر کنیم . بیش از آنکه تعداد نشریات و تیراژ مطبوعات را شاخص توسعه خیال کنیم و به مصرف کاغذ بنازیم و مصرف کاغذ را معیار توسعه قلمداد کنیم، به جهت گیری الهی و انسانی و اخلاق مطبوعات و صداقت و صحت محتوای روزنامه ها بیاندیشیم .

نشر و توسعه دروغ و فریب هرگز شاخص توسعه نیست . پخش بسیاری از امواج صوتی، تصویری و متون الکترونیک و تیراژ بالای نشریات جنجال آفرین و دروغ پرداز، دقیقا در جهت تراکم ظلمت و گسترش امواج ضلالت و گمراهی و عامل دفن فطرت و اندیشه انسانی در لابلای آوار فریب و فقر و بیداد است .

کمک به رسانه های اضلال گر و دفاع از آنان و تبلیغ به سود نشریات ضد خدا و اخلاق، خیانت و جنایتی است که گاه به بهانه آزادی و نوگرایی و مردم سالاری و پیشرفت و توسعه انجام می شود .

امروز در سطح جهانی و حوزه داخلی همه ما به تقوا و خودسازی نیاز داریم و این نیاز در مسؤولان و دولتمردان و دست اندر کاران سیاست و اقتصاد و فرهنگ کشور چند برابر است . برای هر گونه اصلاحات، باید از خودسازی و اصلاح اعتقادی، اخلاقی خویش آغاز کنیم . برای جلوگیری از شر امریکا و دیگر محورهای شرارت جهانی، باید از خودسازی آغاز کنیم . برای دفع بلاهای طبیعی و سیل و زلزله و توفان و آتش سوزی، باید در کسب تقوا و خودسازی بیشتر بکوشیم .

برای گسترش روشن بینی و افزایش بصیرت، باید خودسازی و تقوا را تقویت کنیم . برای درمان بیماری های روحی، روانی، باید به پایگاه تقوا و ایمان مراجعه کنیم . دست یابی به آزادی و استقلال و عدالت، بدون ایمان و تقوا و جهاد در راه خدا، خواب و خیالی بیش نیست .

خدا باوری و خودسازی و تقوای قرآنی، زیر بنای استقلال و آزادی و عدالت اجتماعی است و بیهوده نیست که امروز دشمنان استقلال و آزادی و عدالت، ایمان و تقوا و روح سلحشوری و فرهنگ شهادت را هدف قرار داده اند، هر روز در جهت گسترش ابتذال و بی حجابی و اختلاط دختر و پسر و ترویج موسیقی و تبلیغ پوشش غربی و جشنواره های آنچنانی می کوشند و پاسداران ایمان و تقوا و مرزبانان اسلام و دین، یعنی ولایت فقیه و شوران نگهبان و روحانیت شیعه را سد راه و مانع بزرگ مطامع خویش می شناسند و در تخریب و تحقیر آنان می کوشند .

نقش تقوا از زبان مولا

امیر مؤمنان علی علیه السلام نقش تقوا و خودسازی را در سعادت و فلاح بشریت بارها و بارها در نهج البلاغه گوشزد کرده است که ما به دو مورد از گفتار نور آفرین آن بزرگوار بسنده می کنیم :

« ۱- فان تقوی الله مفتاح سداد وذخیره معاد وعتق من کل ملکه و نجاته من کل هلكة، بها ینجح الطالب وینجوا الهارب وتنال الرغائب ؛^(۱) به راستی تقوای الهی، کلید درستی، ذخیره رستخیز، عامل آزادی از هر نوع بندگی شیطان و مایه رهایی از هر گونه نابودی است . به سبب آن تلاشگر به نتیجه می رسد و فراری نجات می یابد و چیزهای مورد علاقه به دست می آید .»

« ۲- فان تقوی الله دواء داء قلوبکم و بصر عمی افندتکم وشفاء مرض اجسادکم وصلاح فساد صدورکم و طهور دنس انفسکم و جلاء عشاء بصائرکم وامن فزع جاشکم و ضیاء سواد ظلمتکم ؛^(۲) براستی پروا از خدا، داروی درد دل های شما، مایه بینایی و درمان کوردلی شما، شفای بیماری پیکر شما، مایه صلاح تباهی دل های شما، سبب پاکی آلودگی درون شما و زدودن غبار مزاحم در برابر دیدگان شما، مایه آرامش ناآرامی و اضطراب سینه های شما و روشنی سیاهی ظلمت شماست .»

شهید اسوه و عالم عارف، استاد مرتضی مطهری رحمه الله نقش تقوا و خودسازی در مسائل و مشکلات اجتماعی را چهل سال قبل (مهرماه ۱۳۳۹ ش) بسیار زیبا ترسیم کرده و کارآمدی تقوا را در سه موضوع مورد ابتلای امروز ما یعنی قوانین دست و پا گیر، طلاق و مساله بهداشت و درمان بر شمرده است .

اینک عبارات آن عزیز را با اندکی تلخیص تقدیم می داریم :

«از ابتلائات روز ما موضوع زیادی قوانین و مقررات و تغییر و تبدیل های پشت سر هم است . برای موضوعات بالخصوص، هی قانون وضع می شود، مقررات معین می گردد، آئین نامه می سازند، باز می بینند منظور حاصل نشد، قوانین و مقررات را تغییر و تبدیل می دهند، بر مقررات و آئین نامه ها افزوده می شود و باز مطلوب حاصل نمی گردد . البته شک نیست که قانون نیز به نوبه خود یکی از حقایق زندگی است؛ گذشته از قوانین کلی الهی مردم احتیاج دارند به یک سلسله قوانین و مقررات مدنی، ولی آیا می توان تنها با وضع و تکثیر قانون جامعه را اصلاح کرد؟ قانون حد و مرز معین می کند، پس باید قوه و نیرویی در خود مردم باشد که این حد و مرزها را محترم بشمارد و آن همان است که به آن نام تقوا داده اند . می گویند باید قانون محترم باشد، این صحیح است ولی آیا تا اصول تقوا محترم نباشد، می توان نام احترام قانون برد؟»^(۷)

طلاق و تقوا

«اگر تقوا از میان مردم کم نشده بود و مردان و زنان بی بند بار نشده بودند، این قدر طلاق زیاد نمی شد . در زندگی قدیم نواقص و مشکلات بیشتری وجود داشت ولی در عین حال عنصر ایمان و تقوا بسیاری از مشکلات را حل می کرد، ولی ما امروز این عنصر را از دست داده ایم و با اینکه وسائل زندگی بهتر است، با مشکلات بیشتری مواجه هستیم»^(۸) .

تقوا و بهداشت و درمان

«امیر مؤمنان علیه السلام درباره تقوا فرمود: «شفاء مرض اجسادکم؛ بهبود بیماری تن شماست .» البته تقوا گرد یا آمپول نیست . اما اگر تقوا نباشد، بیمارستان خوب نیست، طیب خوب نیست، پرستار خوب نیست، دواي خوب نیست . اگر تقوا نباشد، آدمی حتی تن خود و سلامت تن خود را قادر نیست حفظ کند»^(۹) .

ماه رجب فرصتی گرانبهاست که همراه با ماه شعبان و رمضان فصل نیایش و بهار خودسازی را تشکیل می دهد، امید است همه ما به ویژه آن ها که به اصلاحات می اندیشند، با خودسازی و استغفار و تقویت ایمان و تقوا فصل اعتکاف را قدر بدانیم، شایستگی ورود به مهمان سرای الهی را به دست آوریم و از برکات لیلة القدر بهره مند شویم .

ان شاء الله

پی نوشت ها :

(۱) آداب الصلاة، ص ۱۵۴ .

(۲) بحار الانوار، ج ۹۴، ص ۳۷ .

(۳) همان، ص ۳۶ .

(۴) همان، ص ۳۸ .

۵) نهج البلاغه، صبحی صالح، خطبه ۲۳۰ .

۶) همان، خطبه ۱۹۸ .

۷) ده گفتار، شهید مطهری، ص ۲۰ .

۸) همان، ص ۲۱ .

۹) همان، ص ۲۳ .